

# نوبنیاد

روزنامه سراسری  
صبح ایران

## ایرادات حقوقی به ستاد آقای رئیس

بعد از حدود یک سال استنکاف از برگزاری جلسات شورای عالی فضای مجازی، مسعود پزشکیان در تاریخ ۱۴۰۵/۲/۲۲ طی اقدامی تأمل برانگیز و با صدور حکمی، عارف را به عنوان رئیس «ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی کشور» منصوب کرد، اقدامی که خلاف قوانین و اسناد بالادستی و یک بدعت است. در همین راستا روزنامه نوبنیاد ایرادات قانونی متعددی به این اقدام را بررسی کرد.

۳

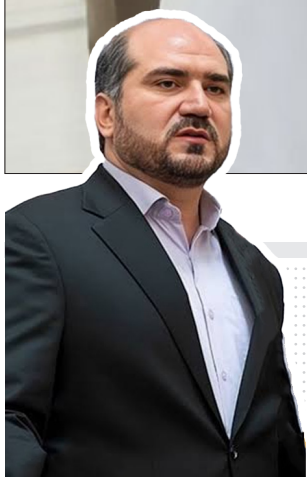


تحركات دیپلماتیک برای دیکته کردن خواسته‌های واشنگتن به ایران بالا گرفته است

## تشدید فشار با قطر و پاکستان

مذاکرات وارد مرحله‌ای حساس شده است تا جایی که آمریکایی‌ها صافی از واسطه‌ها را به تهران فرستاده‌اند. مقامات مختلف پاکستانی از وزیر کشور تا فرمانده ارتش و حتی شایعه حضور امیر قطر در تهران نشان می‌دهد آنها تلاش کرده‌اند تا زیاده‌خواهی‌های آمریکایی‌ها را به مقامات کشورمان دیکته کنند؛ البته در چارچوب‌های دیپلماتیک و شمایی که به میانجی‌شبییه باشد. آمریکایی‌ها که در میدان جنگ به اهداف خود دست پیدا نکرده‌اند تلاش دارند تا با بسیج کردن کشورهای همسایه، عایدی خود را در میز مذاکره بدست بیاورند و عقب‌نشینی ایران در حقوق هسته‌ای و همچنین مساله اعمال مدیریت در تنگه هرمز را رقم بزنند. به همین دلیل می‌توان گفت میانجی‌های امروز همان ابزارهای فشار علیه ایران در میدان دیپلماسی هستند. اما واقعیت آن است که تجربه نشان داده حتی عقب‌نشینی ایران نیز نمی‌تواند آمریکا را از پیگیری اهداف شوم خود برحذر بدارد. در همین خصوص ولادیمیر پوتین در کنفرانس خبری اخیر خود، ناخواسته یکی از مهم‌ترین افشاگری‌های ماه‌های اخیر درباره مذاکرات هسته‌ای ایران را مطرح کرد؛ اعترافی که نشان می‌دهد تهران پیش از جنگ تحمیلی ۹ اسفند ۱۴۰۴، حداکثر حسن نیت ممکن را به خرج داده بود.

۷



## شهید رئیسی هیچ‌گاه از کمبود اختیارات سخن نگفت

۲

صفحه ۵

اقتصادی

## سایه تورم جنگ بر خانوارهای آمریکایی

صفحه ۴

اقتصادی

## عصیان مرغ؛ آن روز فریاد، امروز سکوت

گرانی گوشت مرغ در حالی ادامه دارد که در دولت سیزدهم، افزایش قیمت این کالا با واکنش شدید رسانه‌های اصلاح طلب که در انتخابات سال ۱۴۰۳ حامی مسعود پزشکیان و دولت چهاردهم بودند، مواجه می‌شد

صفحه ۶

بین‌الملل

## ترامپ در مسیر ماگازدایی از دولت

در میانه جنگ خروج توله‌سی‌گابارد از رأس جامعه اطلاعاتی آمریکاتنها یک جابه‌جایی اداری نیست. او از معدود چهره‌هایی بود که با ادبیات مخالفت با مداخله‌گری نظامی شناخته می‌شد.

## یک نفر جواب ترامپ را بدهد

رئیس‌جمهور آمریکا در ادامه لفاظی‌ها و توهین‌هایش به مردم ایران، روز گذشته پارا فراتر گذاشت و نقشه ایران را بازمینه پرچم آمریکا منتشر کرد. این توهین‌های ادامه‌دار در حالی مدام تشدید می‌شود که در جریان قدرت‌نمایی‌های نظامی ایران در جنگ‌های ۱۲ روزه و رمضان، مواضع متعددی از ترامپ در قبال عظمت و بزرگی ایران، نیروهای مسلح آن و موقعیت منطقه‌ای مشورمان می‌شنیدیم. به نظر می‌رسد عدم پاسخگویی متقابل و هم‌وزن به ترامپ، او را در تداوم جسارت به ایران گستاخ کرده است.

متن کامل در صفحه ۲

تداوم توهین‌ها و جسارت‌های رئیس‌جمهور آمریکا به ایران؛ اینبار انتشار نقشه کشورمان با طرح پرچم آمریکا

## یک نفر جواب ترامپ را بدهد

۱۲ روزه و رمضان، مواضع متعددی از ترامپ در قبال عظمت و بزرگی ایران، نیروهای مسلح آن و موقعیت منطقه‌ای کشورمان می‌شنیدیم. به نظر می‌رسد عدم پاسخگویی متقابل و هم‌وزن به ترامپ، او را در تداوم جسارت به ایران گستاخ‌تر کرده‌است.

رئیس‌جمهور آمریکا در ادامه لفاظی‌ها و توهین‌هایش به مردم ایران، روز گذشته پارافراتر گذاشت و نقشه ایران را با زمینه پرچم آمریکا منتشر کرد. این توهین‌های ادامه‌دار در حالی مدام تشدید می‌شود که در جریان قدرت‌نمایی‌های نظامی ایران در جنگ‌های



جعفر کاظمی

روزنامه نگار

روندهای دیپلماتیک میان ایران و آمریکا همچون مناسباتی عادی میان دو کشور دیگر است. در سفرهای متعدد مقامات سیاسی و نظامی پاکستان به عنوان کشور میانجی مذاکرات به تهران و ملاقات با مقامات کشورمان، شاید هیچ‌گونه بیان صریح و قاطع در محکومیت ادبیات زنده آمریکایی‌ها در قبال مردم کشورمان نبودیم. رویکردی که در کنار عدم پیگیری موضوع مهم خونخواهی رهبر شهید انقلاب و چند هزار شهید مظلوم جنگ اخیر انتقاداتی را به دنبال داشته است. از جمله اسماعیل بقایی سخنگوی وزارت امور خارجه روز گذشته گفته است: «سخنگوی وزارت امور خارجه در مورد نتایج سفر هیئت پاکستانی به تهران گفت: «ما در مرحله نهایی‌سازی این یادداشت تفاهم هستیم. موضوعاتی نیز که در این مرحله درباره آن‌ها بحث می‌شود همان طور که اشاره کردم به طور کلی بر خاتمه جنگ متمرکز است. موضوع پایان یافتن تعرضات دریایی آمریکا (همان چیزی که خودشان از آن به عنوان محاصره دریایی یاد می‌کنند) و موضوعات مرتبط با آزاد شدن اموال بلوکه شده ایران، از عمده مواردی هستند که در این یادداشت تفاهم به آن‌ها پرداخته می‌شود.»

ایکس بارها پاسخ ترامپ را با ادبیات مقتدرانه داده بود که مورد توجه افکار عمومی منطقه و جهان نیز قرار گرفته بود با این حال طی هفته‌های اخیر شاهدیم که روند صعودی توهین‌های ترامپ به مردم و نظام ایران، آن‌گونه که باید و شاید پاسخ درخوری دریافت نکرده است. هرچند در وضعیت طبیعی شاید می‌شد متصور شد که رئیس‌جمهور کشورمان پاسخ رئیس‌جمهور دهان نجس آمریکا را بدهد اما در شرایط فعلی و با ریاست جمهوری پزشک‌کیان طبعاً این امید جای پایسی در واقعیات نخواهد داشت. پزشک‌کیان که در میانه جنگ منطقه‌ای از کشورهای عربی متحد آمریکا عذرخواهی کرده بود و در همین ایام اخیر مدام می‌گوید اگر مذاکره نکنیم، چه کنیم؟! و نمی‌گوید که نمره دو دور مذاکره دولتش با تروریست‌های آمریکا چه بوده، طبعاً توانی برای پاسخ شایسته و درخور به ترامپ نخواهد داشت.

رئیس‌مجلس شورای اسلامی نیز که همزمان عهده دار ریاست هیات مذاکره‌کننده ایران با آمریکا شده، دغدغه‌های دیگری را پیگیری می‌کند؛ از جمله نگرانی از انتقادات پیرامون عملکرد اقتصادی دولت. نکته قابل تامل در این میان، تداوم

«آن‌ها ۴۷ سال جنایت انجام داده‌اند»، «با آن‌ها [مردم ایران] معامله می‌کنم. به آن‌ها می‌گویم: شما مردمی دیوانه‌اید، جنون دارید!»، «ایرانی‌ها انسان‌های عاقلی نیستند برای همین نمی‌توانیم اجازه بدهیم آنها سلاح هسته‌ای داشته باشند»، «ایران را به عصر حجر برمی‌گردانیم»، «ملت دیوانه»، «آنها [ایرانیان] واقعاً «ملت» ترور و نفرت هستند». اینها و ده‌ها توهین و تهمت دیگر بخشی از ادبیات روزانه رئیس‌جمهور آمریکا در قبال مردم و نظام کشورمان است. او در جدیدترین جسارت خود به ایران، نقشه ایران را به زمینه پرچم آمریکا منتشر کرد و نوشت: «ایالات متحده خاورمیانه».

ترامپ در جریان سفر اخیرش به چین و نوع مواجهه متفلسفانه‌اش در برابر شی جین‌پینگ نشان داد در برابر زور و اقتدار، سرخرم می‌کند. همچنانکه در برابر قدرت‌نمایی‌های موشکی و پهپادی ایران در دو جنگ اخیر منفعل بود و بارها قدرت ایران را ستود. تا پیش از شهادت دکتر علی لاریجانی دبیر شهید شورای عالی امنیت ملی، این شهید و الامقام در شبکه

### خبر کوتاه

#### تقدیر رهبر انقلاب از میدان‌داری مردم سیستان و بلوچستان

در پی ایستادگی و حضور حماسی مردم سیستان و بلوچستان در دوران «جنگ رمضان»، هیئتی ویژه از سوی حضرت آیت‌الله‌عظمی مجتبی‌خامنه‌ای (حفظه‌الله) رهبر معظم انقلاب اسلامی، به عنوان نخستین مقصد استانی با هدف قدردانی از نخبگان و آحاد مردم، وارد استان شد. آیت‌الله‌مصلحی محامی نماینده ولی فقیه در سیستان و بلوچستان در دیدار با اعضای هیئت اعزامی از توجه و عنایت ویژه مقام معظم رهبری نسبت به مردم استان قدردانی کرد.

#### عبور ۲۵ کشتی از تنگه هرمز با مجوز سپاه

روابط عمومی نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعلام کرد: طی شبانه‌روز گذشته ۲۵ فروند کشتی اعم از نفتکش، کانتینربر و سایر کشتی‌های تجاری پس از کسب مجوز با هماهنگی و تأمین امنیت نیروی دریایی سپاه از تنگه هرمز عبور کردند. کنترل هوشمند تنگه هرمز علی‌رغم نامنی ایجادشده در پی تجاوز ارتش تروریستی آمریکا در تنگه هرمز، توسط نیروی دریایی سپاه با قوت در حال انجام است.

#### متولیان مذاکره درباره

#### خونخواهی رهبر شهید سکوت نکنند

حجت‌الاسلام حمید رسایی نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی در اجتماع مردمی در میدان شهید شهبازی گفت: از مهمترین موضوعاتی که باید به آن پرداخت اما متأسفانه درباره آن سکوت شده است، مسأله انتقام خون ولی فقیه زمان و نائب‌الامام شهید است. رهبر انقلاب در اولین پیام خود به موضوع خونخواهی امام شهید بل همه شهدای جنگ اشاره کردند اما پس از آن در میان معادلات مسئولین امر بویژه متولیان مذاکره، هیچ نشانی از این موضوع دیده نمی‌شود.

#### درباره علت تعطیلی صحن مجلس قانع نشدیم

امیرحسین ثابتی نماینده مردم تهران در مجلس در پاسخ به سوالی درباره علت تعطیلی مجلس گفت: من و خیلی نمایندگان دیگر از توضیحاتی که در این باره ارائه شده قانع نشده ایم و البته اگر برخی بتوانند با بهانه‌های مختلف تریبون مجلس را بر نمایندگان ببندند، حتماً نمیتوانند تریبون میادین را هم علیه ما قطع کنند و تا جای ممکن هر شب در بین مردم رفته و آنها را در جریان آخرین تحولات کشور قرار خواهیم داد.

#### در موضوع تنگه هرمز و مواد هسته‌ای عقب‌نشینی نمی‌کنیم

علی خضریان با اشاره به تحولات و گمانه‌زنی‌های اخیر در مورد مذاکرات بین ایران و آمریکا، اظهار داشت: با توجه به اینکه در چند موضوع مانند مدیریت تنگه هرمز، جبهه مقاومت، عدم امکان خروج مواد هسته‌ای از خاک کشور هیچ عقب‌نشینی‌ای از سوی جمهوری اسلامی ایران انجام نخواهد شد و از طرفی هم سابقه زیاد خواهی آمریکا و تلاش برای فشار از سوی افکار عمومی و تکرار ادعاهای قبلی در فضای رسانه‌ای، فکر نمی‌کنم به توافق نزدیک شده باشیم. وی افزود: به همین دلیل است که ترامپ ادعا می‌کند که ایران برای توافق زمان ندارد و فرامتن این اظهارات این است که خود آمریکا در حال از دست دادن زمان است.

### پاسداشت

## منصوری: شهید رئیسی هیچ‌گاه از کمبود اختیارات سخن نگفت

محسن منصوری معاون اجرایی رئیس‌جمهور شهید رئیسی و سرپرست نهاد ریاست جمهوری در دولت سیزدهم در مراسم بزرگداشت شهید جمهوری در مهدیه برآن شمالی در شرق اصفهان اظهار داشت: شهید رئیسی هیچ‌گاه از کمبود اختیارات سخن نگفت و معتقد بود با ظرفیت‌های موجود می‌توان مشکلات کشور را حل کرد. او مسئولیت تصمیمات را با شجاعت می‌پذیرفت و از سختی‌ها فرار نمی‌کرد. منصوری همچنین در سخنرانی پیش از خطبه‌های نماز جمعه رهنان اصفهان گفت: شهید رئیسی توجه ویژه‌ای به محرومان داشت. رسیدگی به مناطق محروم، تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام و توزیع عادلانه امکانات از مهم‌ترین اولویت‌های دولت سیزدهم بود و در سفرهای استانی نیز همواره محروم‌ترین مناطق در اولویت بازدید قرار می‌گرفتند. وی با اشاره به اخلاص رئیس‌جمهور شهید تصریح کرد: تمام اقدامات شهید رئیسی برای خدا و خدمت به مردم بود و حتی در مسائل انتخاباتی نیز نگاه تبلیغاتی و نمایشی نداشت. او بارها تأکید می‌کرد که باید برای رضای الهی کار کرد و اگر اخلاص وجود داشته باشد، نتیجه نیز حاصل خواهد شد. وی افزود: شهید رئیسی هیچ‌گاه به دنبال تصویرسازی و رفتارهای نمایشی نبود و معتقد بود مردم باید مسئولان را همان‌گونه که هستند ببینند، نه آن‌گونه که تیم‌های تبلیغاتی طراحی می‌کنند.



## گفتمان

## آیت‌الله میرباقری: بعثت امروز مردم، یک بعثت تمدنی است



آیت‌الله میرباقری عضو مجلس خبرگان رهبری در جمع مدیران مراکز استانی حوزه هنری انقلاب اسلامی اظهار داشت: منازعه کتونی اسلام و غرب، یک منازعه تمدنی است و نباید آن را به منازعه در انزوی و کریدور تقلیل داد. نباید گذاشت ادبیات گوی سرمایه‌داری غربی، این بعثت مردمی را اشتباه قرائت کند یا فروبکاهد. وی افزود: بعثت امروز مردم، یک بعثت تمدنی است. این بعثت و این جوشش عظیم مردمی را که در مسیر تغییر نظم جهانی است، نباید در چارچوب پذیرش نظم کتونی خرج کنید. به گفته آیت‌الله میرباقری، تقلیل‌گرایی مهم‌ترین آسیب در تحلیل بعثت مردم است. تقلیل‌گرایی یعنی این حرکت مردمی را در لایه درگیری تمدنی اسلام و غرب نفهمیم و نتوانیم آن را خودآگاه و زبان‌دار کنیم و عمق آن را توضیح دهیم. این تقلیل‌گرایی و فروکاستن، هرچند این حرکت را خاموش نمی‌کند، ولی تحقق اهداف آن را به تأخیر می‌اندازد. آیت‌الله میرباقری در پایان خاطرنشان کرد: اگر قرائت و روایت هنرمندان ما از بعثت مردم، در چارچوب الهیات قرآنی نباشد و این بعثت را در تقابل با جریان کفر و شرک و نفاق، و به سمت عصر ظهور نبیند و لایه‌های روبرویی و عمق آن را نشناسند، طبیعتاً نمی‌توانند به امتداد این بعثت مردمی کمک کنند.

نوبنیاد ایرادات حقوقی و قانونی حکم و مصوبه اخیر رئیس‌جمهور برای تشکیل ستاد ویژه فضای مجازی را بررسی کرد

## ایرادات حقوقی به ستاد آقای رئیس

بعد از حدود یک سال استنکاف از برگزاری جلسات شورای عالی فضای مجازی، مسعود پزشکیان در تاریخ ۱۴۰۵/۲/۲۲ طی اقدامی تأمل برانگیز و با صدور حکمی، معاون اول محترم رئیس‌جمهور را به‌عنوان رئیس «ستاد ویژه ساماندهی و راهبری فضای مجازی کشور» منصوب کرد، اقدامی که خلاف قوانین و اسناد بالادستی و یک بدعت است. در همین راستا روزنامه نوبنیاد ایرادات قانونی متعدد به این اقدام را بررسی کرد.

## حوزه خسروی

پژوهشگر حقوق عمومی

کلیت حکم و مصوبه پیوست آن واجد ایرادات متعدد به شرح ذیل است:

## ۱- مغایرت با احکام مقام معظم رهبری:

تشکیل این ستاد با ترکیب گسترده‌ای از وزرا و مقامات ارشد و اعطای صلاحیت سیاستگذاری در حوزه امنیت فضای مجازی و مقابله با تهدیدات، عملاً ایجاد یک نهاد مستقل موازی با شورای عالی فضای مجازی و مرکز ملی فضای مجازی تلقی می‌شود. این اقدام با فلسفه تشکیل شورای عالی فضای مجازی در حکم مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۷ رهبری که هدف آن تمرکز تصمیم‌گیری و انسجام حکمرانی در فضای مجازی بود، در تضاد و تعارض آشکار قرار دارد. علاوه بر این، در بند (۱) حکم رهبری شهید راجع به انتصاب اعضای شورای عالی فضای مجازی مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۴، بر «انحلال شوراهای عالی مصوب در گذشته که موازی این شورا هستند، به منظور تحکیم جایگاه

فراقوه‌ای و موقعیت محوری و قانونی شورای عالی و نیز انتقال وظایف آن شوراها به شورای عالی فضای مجازی» تأکید شده است. در حالی که حالیکه دستور مورد بحث، برخلاف این بند عمل نموده و با چشم‌پوشی از حکم مذکور مبنی بر انحلال شوراهای موازی که به وضوح بر ممنوعیت تشکیل چنین ستادهایی در آینده نیز دلالت دارد، یک نهاد (ستاد) شورایی تشکیل داده و در حیطه وظایف این شورا دخالت نموده است. این در حالی است که معظم له در حکم مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۷ در خصوص تشکیل و انتصاب اعضای شورای عالی فضای مجازی اینگونه بیان داشته اند: «... به این مناسبت شورای عالی فضای مجازی کشور با اختیارات کافی به ریاست رئیس‌جمهور تشکیل میگردد و لازم است به کلیه مصوبات آن ترتیب آثار قانونی داده شود». همچنین مطابق حکم مزبور، این شورا به عنوان «نقطه کانونی متمرکز برای سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و هماهنگی در فضای مجازی کشور» تعیین شده است و در مقدمه حکم مورخ ۱۳۹۴/۰۶/۱۴ رهبر شهید در خصوص انتصاب اعضای شورای عالی



## ۳- تجاوز از حدود اختیارات رئیس‌جمهور مصحح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

قانون اساسی، حدود و قلمرو اختیارات رئیس‌جمهور را به‌طور مشخص تعیین کرده است. در این خصوص اصل ۱۱۳ رئیس‌جمهور رامستول اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه، جز در اموری که مستقیماً به رهبری مربوط می‌شود، معرفی می‌کند. همچنین اصول ۱۲۴، ۱۲۶ و ۱۲۷ نیز ناظر بر حدود اختیارات وی در تعیین معاونان، اداره امور اداری و بودجه‌ای و تعیین نمایندگان ویژه در موارد خاص است. در هیچ‌یک از این اصول، اختیار ایجاد نهادهای حاکمیتی موازی یا ساختارهای فرادست ملی با صلاحیت‌های کلان حکمرانی پیش‌بینی نشده است. بر این اساس، رئیس‌جمهور نمی‌تواند تحت عنوان صدور حکم اجرایی یا استفاده از اختیارات اداری، ساختاری جدید ایجاد نماید که در عمل واجد نقش سیاستگذاری، راهبری، هماهنگی و مداخله در صلاحیت سایر نهادهای قانونی کشور باشد.

## ۴- مغایرت با اصل ۱۷۶ قانون اساسی:

همان‌طور که در ذیل حکم مورد بحث آمده است، این حکم از جایگاه ریاست شورای عالی امنیت ملی کشور صادر شده است؛ حال آنکه مطابق اصل ۱۷۶ قانون اساسی، شورای عالی امنیت ملی که ریاست آن بر عهده رئیس‌جمهور است، صرفاً از طریق سازوکار جمعی، در چهارچوب ترکیب و تشریفات مقرر در قانون اساسی، صلاحیت اتخاذ تصمیم دارد و مصوبات آن نیز بدون تأیید مقام رهبری قابلیت اجرا پیدا نمی‌کند. بنابراین، رئیس‌جمهور حتی در جایگاه ریاست شورای عالی امنیت ملی نیز شأن و اختیار صدور مستقل تصمیمات حاکمیتی و فراقوه‌ای را ندارد و مشروعیت تصمیمات آن شورا، وابسته به طی فرآیند قانونی و تأیید نهایی مقام رهبری است.

## خبر کوتاه

## قالیباف: ما در حال مذاکره بودیم که آمریکا جنگ براه انداخت

رئیس هیئت مذاکره کننده جمهوری اسلامی ایران در دیدار فرمانده ارتش پاکستان با اشاره به جنایت‌های متعدد آمریکا و خسارت‌های جنگ، آسیبهایی معنوی آن را غیرقابل جبران دانست و اظهار داشت: ما در حال مذاکره بودیم که آمریکا جنگ براه انداخت و حالا می‌گوید برای پایش مذاکره کنیم. در آتش بسی بودیم که شما واسطه اش بودید و آمریکا با نقض عهد، محاصره دریایی کرد و حالا بدنبال برداشتن آن است! رئیس مجلس تأکید کرد: نیروهای مسلح ما در دوران آتش بس به نحوی خود را بازسازی کرده اند که در صورت حماقت ترامپ و آغاز مجدد جنگ، حتماً برای آمریکا کوبنده تر و تلخ تر از روز اول جنگ خواهند بود.

## انتخابات هیات رئیسه مجلس ۴ خرداد برگزار می‌شود

گودرزی سخنگوی هیئت رئیسه مجلس گفت: انتخابات هیئت رئیسه سومین اجلاس مجلس در روز دوشنبه ۴ خرداد ماه برگزار می‌شود. وی افزود: در این نشست، نمایندگان مجلس با آرای خود، رئیس، نواب رئیس، دبیران و ناظران قوه مقننه را برای یک سال پیش‌رو انتخاب خواهند کرد تا سکان هدایت مجلس در سال سوم فعالیت خود مشخص شود.

## مهیای خلق بیت المقدس های دیگر مقابل دشمنان هستیم

دریادار سیاری معاون هماهنگ کننده ارتش در پیامی به مناسبت گرامی داشت سوم خرداد، سالروز فتح خرمشهر تأکید کرد: ارتش و سایر نیروهای مسلح گوش به فرمان رهبری و گوش به زنگ اشارات این فرمانده مقتدر، اعلام می‌دارد که در پاسداری از تمامیت ارضی و استقلال کشور، مهیای خلق بیت المقدس‌هایی دیگر در برابر هرفتنه و جنگ تحمیلی هستیم.

## مغایرت با بند (۱۱) اصل (۱۱۰) قانون اساسی:

مطابق با بند (۱۱) اصل (۱۱۰) قانون اساسی، تعیین سیاست‌های کلی نظام از جمله صلاحیت‌های رهبری دانسته شده و بدیهی است، این سیاست‌ها بر همه قوا و ارکان نظام لازم‌الاتباع است. از طرفی، در بند (۱۰) سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی ۱۳۸۹ رهبری شهید، به «چابک سازی، متناسب سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری در جهت تحقق اهداف چشمانداز» تصریح شده است.

## بازتاب

## پرونده قاتلان شهید علی وردی در دادگاه انقلاب مفتوح است

پس از انتشار رای جدید دادگاه کیفری تهران در پرونده شهادت آرمان علی وردی، برخی واکنش‌ها در فضای مجازی با این ادعا مطرح شد که چرا «قاتلان آرمان علی وردی اعدام نشدند» و چرا رای صادره صرفاً به دبه و حبس منتهی شده است. دستگاه قضایی با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد: بخش مهمی از این پرونده صرف‌نظر از اثبات قتل عمد، به دلیل نقش آفرینی در آشوب‌ها، ایجاد رعب و ناامنی و اقدامات علیه امنیت ملی باید با عناوینی مانند محاربه یا افساد فی الارض مواجه شوند. اتفاقاً همین موضوع، اساس رسیدگی در دادگاه انقلاب است؛ پرونده‌ای که همچنان مفتوح بوده و در آستانه صدور رای است؛ بنابراین رای اخیر دادگاه کیفری نه به معنای پایان رسیدگی قضایی است و نه به معنای نادیده گرفتن ابعاد امنیتی حادثه.

**عدد خبر** ۲۰ درصد

سخنگوی صنعت آب درباره مشوق‌های در نظر گرفته شده برای جلب مشارکت مردم در مدیریت مصرف گفت: تعرفه‌ها برای مشترکان بدمصرف و پرمصرف به‌گونه‌ای تنظیم شده است که هزینه بیشتری پرداخت کنند؛ هرچند این تعرفه‌ها برای برخی از مشترکان بسیار پرمصرف، هنوز بازاندازگی کامل ایجاد نکرده است. عیسی بزرگ‌زاده افزود: برای مشترکانی که کمتر از الگوی تعیین شده مصرف کنند و نسبت به سال قبل بیش از ۲۰ درصد کاهش مصرف داشته باشند، ۲۰ درصد تخفیف در آب‌بها در نظر گرفته شده است. همچنین، اگر شهروندی از طریق سامانه ۱۲۲ درخواست نصب تجهیزات کاهش‌دهنده مصرف بدهد، این تجهیزات به‌صورت اقساطی برای او نصب می‌شود و به‌دلیل استفاده از این ابزارها، ۳۰ درصد دیگر از آب‌بها کسر خواهد شد.

**عدد خبر** ۹۹٫۵ روپیه

پالایشگاه‌های دولتی هند دیروز قیمت خرده‌فروشی دیزل و بنزین را دوباره افزایش دادند تا بتوانند ضررهای ناشی از فروش تخفیف‌دار را جبران کرده و افزایش تقاضا را کنترل کنند. طبق اطلاعات وب‌سایت شرکت «اِپ‌دین اویل» (بزرگ‌ترین خرده‌فروش سوخت در هند)، قیمت هر دو سوخت تقریباً یک درصد یا کمتر از یک روپیه افزایش یافت. اکنون قیمت هر لیتر بنزین در دهلی نو ۹۹٫۵۱ روپیه و قیمت هر لیتر دیزل ۹۲٫۴۹ روپیه است. قیمت‌ها در سراسر هند به‌دلیل تفاوت در مالیات‌های محلی، متغیر است. پالایشگاه‌های دولتی که ۹۰ درصد بازار را در اختیار دارند، در ۱۵ مه برای نخستین بار در چهار سال گذشته، قیمت‌ها را بیش از ۳ درصد (با سه روپیه هر لیتر) افزایش داده بودند.

**عدد خبر** ۲۰ درصد

سی‌ام اردیبهشت‌ماه، انجمن صنایع فرآورده‌های لبنی ایران از افزایش قیمت شیر خام به ۶۰ هزار و ۵۰۰ تومان خبر داد و اعلام کرد با توجه به این موضوع، قیمت محصولات لبنی از اول خرداد ۲۰ درصد افزایش خواهد یافت. ایسنا در این زمینه نوشت: بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد که افزایش ۲۰ درصدی بر روی محصولات لبنی اعمال شده است. البته برخی فروشندگان تأکید کردند که رشد قیمت لبنیات از هفته‌ها قبل آغاز شده بود و اعلام نرخ جدید شیر خام، تنها به این افزایش‌ها رسمیت بخشیده است. به گفته آنان، تولیدکنندگان در ماه‌های گذشته به‌تدریج قیمت محصولات را افزایش داده بودند.

**عدد خبر** ۱ درصد

قیمت طلا در معاملات روز جمعه گذشته در بازار جهانی، تحت تأثیر افزایش قیمت نفت و احتمال افزایش نرخ بهره در آمریکا، کاهش یافت و دومین کاهش هفتگی متوالی خود را ثبت کرد. قیمت هر اونس طلا برای تحویل فوراً با ۰٫۶ درصد کاهش به ۴۵۱۵ دلار و ۸۳ سنت رسید. قیمت هر اونس طلا در بازار معاملات آتی آمریکا نیز با ۰٫۴ درصد کاهش، ۴۵۲۳ دلار و ۲۰ سنت بسته شد. به این ترتیب، قیمت طلا طی دو هفته گذشته یک درصد کاهش یافته است. همچنین، قیمت نفت در معاملات روز جمعه افزایش یافت. گفتنی است افزایش هزینه‌های انرژی، تورم را بالا می‌برد و می‌تواند بانک‌های مرکزی را وادار به افزایش نرخ بهره کند؛ عاملی که جذابیت طلا را تضعیف می‌کند.

توبیاد گزارش می‌دهد؛

# «عصیان مرغ»؛ آن روز فریاد، امروز سکوت

قیمت هر کیلو گوشت مرغ روز گذشته درب کشتارگاه‌ها به‌طور متوسط به ۴۰۸ هزار تومان رسید؛ البته در برخی کشتارگاه‌ها این نرخ تا ۴۴۰ هزار تومان نیز افزایش یافت. قیمت هر کیلو مرغ روز سه‌شنبه هفته گذشته تا حدود ۴۱۵ هزار تومان هم بالا رفت که این افزایش، قیمت هر کیلو مرغ را در خرده‌فروشی‌های شهر تهران در پایان هفته گذشته به بالای ۴۸۰ هزار تومان رساند. با این حال، قیمت هر کیلو گوشت مرغ روز گذشته (شنبه) در خرده‌فروشی‌ها به بالای ۴۵۰ هزار تومان رسید. بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد در برخی مناطق شهر تهران این نرخ دیروز به حدود ۴۸۰ هزار تومان نیز رسیده است. این در حالی است که قیمت مرغ در اوایل هفته گذشته حدود ۴۲۰ هزار تومان بود که افزایش ۳۰ هزار تومانی در یک هفته را نشان می‌دهد.

داد نیز در این وضعیت مؤثر بوده است. البته بخشی از افزایش قیمت مرغ پس از حذف ارز ترجیحی قابل پیش‌بینی بود. وی با بیان اینکه افزایش قیمت مرغ تا ۳۵۰ تا ۳۶۰ هزار تومان در هر کیلوگرم ناشی از حذف ارز ترجیحی قابل پیش‌بینی بود، افزود: اثر این تصمیم مدیریت نشد، نقدینگی تولیدکنندگان و مرغداران تأمین نشد و همین مسئله موجب نوسان شدید در نرخ جوچه یک‌روزه شد. همچنین تأمین نهاده‌ها نیز با مشکلات جدی مواجه شده و به نوعی اوضاع رها شده است. البته در اردیبهشت‌ماه جوچه ریزی افزایش داشته و امیدواریم قیمت کمی از این سطح کاهش پیدا کند و به حدود ۴۰۰ هزار تومان برسد. یزدیان تأکید کرد: قیمت مرغ به‌گونه‌ای شده که خرید گوشت مرغ برای بسیاری از خانوارها دشوار شده است.

داشت که بخشی از این گرانی‌ها ناشی از اصلاحات ارزی، افزایش نرخ جهانی نهاده‌ها، افزایش هزینه حمل و نقل و تصمیمات بودجه‌ای است. وی افزود: طی ماه‌های اخیر قیمت جهانی روغن سویا، کود فسفات، کتالجه سویا و برنج افزایش داشته است. همچنین هزینه حمل و نقل دریایی و زمینی نیز چند برابر شده که همه این موارد بر قیمت نهایی کالاها اثرگذار است.

در حوزه کالاهای اساسی و محصولات غذایی، گران‌فروشی سازمان یافته وجود ندارد و قیمت‌ها بر اساس هزینه واقعی تولید تعیین می‌شود. نوری با اشاره به شرایط دشوار تولیدکنندگان گفت: مرغداران و تولیدکنندگان طی ماه‌های گذشته فشار زیادی را تحمل کرده‌اند و در برخی دوره‌ها زیان مواجه بودند، اما با وجود خشکسالی، جنگ، مشکلات حمل و نقل و حوادث مختلف، تولید در کشور متوقف نشد و زنجیره تأمین حفظ شد. او اعلام کرد: ایران ماهانه حدود ۲۵۰ هزار تن گوشت مرغ مصرف می‌کند.

### توزیع مرغ منجمد برای تنظیم بازار

پرویز جعفری، مدیرعامل شرکت پشتیبانی امور دام، از ثبت رکورد توزیع روزانه ۳ هزار تن مرغ منجمد در اوج عملیات تنظیم بازار خبر داد و گفت: از اواخر فروردین‌ماه توزیع مرغ‌های منجمد آغاز شده که در ۱۵ اردیبهشت‌ماه به اوج خود رسید. وی با بیان اینکه تا این لحظه حدود ۲۸ هزار تن مرغ منجمد در سراسر کشور توزیع شده است، افزود: این مرغ‌ها مربوط به ذخایر بهمن‌ماه سال گذشته است که اکنون وارد چرخه توزیع شده‌اند.

### یزدیان: دولت نظارتی بر بازار ندارد

حامد یزدیان، عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس، در گفت‌وگو با «توبیاد» درباره علت گرانی گوشت مرغ گفت: دولت کاملاً نظارت بر بازار را رها کرده است. از سوی دیگر، سوءتدبیرهایی که رخ



## نیماسهیلی ۶ روزنامه‌نگار

بررسی قیمت‌ها حاکی از آن است که قیمت گوشت مرغ در یک ماه اخیر (از ۲ اردیبهشت تا ۲ خرداد) حدود ۳۰ درصد افزایش یافته است. قیمت مرغ از آغاز به کار دولت چهاردهم (ابتدای مهر ۱۴۰۳) تا روز گذشته، افزایش ۲۸۰ درصدی را تجربه کرده و ۴۰۸ برابر شده است. این در حالی است که قیمت مرغ در یک سال پایانی دولت سیزدهم روندی نزولی داشت. بر اساس داده‌های مرکز آمار ایران، در یک سال منتهی به مرداد ۱۴۰۳ قیمت مرغ ۳ درصد کاهش یافت و به حدود ۸۵ هزار تومان رسید. با این حال اکنون قیمت گوشت مرغ به بالای ۴۵۰ هزار تومان رسیده است. هرچند افزایش قیمت این پروتئین پرمصرف، در هفته‌های گذشته هزینه‌های خانوار را بیشتر کرد اما در حال حاضر این روند متوقف شده و بازار فعلاً در وضعیت ثبات موقت قرار گرفته است، اما قیمت گوشت مرغ در محدوده نیم‌میلیون تومان همچنان در سطحی بسیار بالا قرار دارد. مصرف‌کنندگان همچنان باید با قیمت‌های نجومی برای تأمین نیازهای پروتئینی خود دست‌وپنجه نرم کنند.

**وزیر جهاد کشاورزی علت گرانی را اعلام کرد**

غلامرضا نوری قزلجه، وزیر جهاد کشاورزی، در جلسه شورای معاونین این وزارتخانه درباره افزایش قیمت برخی کالاهای اساسی گفت: مردم حق دارند نسبت به افزایش قیمت‌ها گلایه داشته باشند، اما باید توجه

## موج خبر

### رکوردشکنی بورس با ورود ۴.۵ همت پول تازه

بازار سهام دیروز (شنبه)، در سومین روز بازگشایی پس از تعطیلی ۸۰ روزه، مانند دوروز معاملاتی گذشته سبزپوش ماند و همه شاخص‌های بازار مثبت شدند. شاخص کل بورس تهران به عنوان نماگر این بازار، به کانال ۳۰۸ میلیون واحدی صعود کرد. شاخص کل بورس تهران در پایان معاملات نخستین روز هفته جاری، با رشد ۷۰ هزار و ۴۶۷ واحدی (۱.۹ درصد) به ۳ میلیون و ۸۳۱ هزار و ۷۶۸ واحد رسید. شاخص هم‌وزن نیز با رشد ۳۰.۲ درصدی (بیش از ۳۰ هزار واحد) در محدوده ۹۹۹ هزار و ۳۲۱ واحد قرار گرفت. شاخص کل فرابورس ایران نیز با ۵۵۰ واحد رشد، معادل ۲ درصد، به سطح ۲۹ هزار و ۲۶۵ واحد رسید. بررسی تابلوی معاملات نشان می‌دهد که نمادهای بزرگ فلزی، بانکی و پالایشی نقش اصلی را در صعود شاخص کل ایفا کرده‌اند.

معامله‌گران در بورس تهران بیش از ۶۸ میلیارد و ۱۱۰ میلیون برگ سهام و حق تقدم را در قالب حدود ۳۰۰ هزار معامله و به ارزش ۲۸ هزار میلیارد تومان دادوستد کردند. همچنین در بازار فرابورس، مالکیت بیش از ۱۷ میلیارد سهم و اوراق مالی با انجام ۱۹۲ هزار معامله دست‌به‌دست شد. براساس داده‌های سازمان بورس، دیروز ارزش کل معاملات خرد سهام و صندوق‌های سهامی به ۱۰ هزار و ۱۸۴ میلیارد تومان رسید. مجموع ارزش معاملات بازارهای بورس و فرابورس به محدوده ۳۲۶ هزار میلیارد تومان رسید و ارزش کل بازارهای سهام ایران (شامل بورس، بازار پایه و فرابورس) نیز در محدوده ۱۳ هزار و ۳۶۰ هزار میلیارد تومان قرار گرفت.

براساس داده‌ها، بازار سهام شاهد رکوردشکنی در ورود پول بود؛ به طوری که بیش از ۴.۵ هزار میلیارد تومان نقدینگی تازه وارد سهام و صندوق‌های سهامی شد. این حجم از ورود پول نشان‌دهنده بازگشت قدرتمند اعتماد سرمایه‌گذاران و انتظار برای تداوم روند صعودی است. در جریان معاملات روز گذشته، بازار سهام ۳.۳ هزار میلیارد تومان و صندوق‌های یک هزار میلیارد تومان پول خرد جذب کردند، اما در مجموع، حدود ۳۴۰ میلیارد تومان از صندوق‌های طلا و نقره خارج شد. بخش سهام و صندوق‌های سهامی دیروز را با ۶۶۰ صاف خرید به ارزش بیش از ۱۷ همت به پایان رساندند. پس از پایان زمان رسمی معاملات، ۵۲۰ صاف خرید و تنها ۶ صاف فروش در هسته معاملات بازار بورس و فرابورس باقی ماند.

بازار سهام روز گذشته با تقاضای فراگیر، رشد دسته‌جمعی نمادها و ورود سنگین پول حقیقی، پیام رونق و پویایی را به فعالان اقتصادی مخابره کرد. رسیدن شاخص کل به کانال ۳۰۸ میلیونی و نزدیک شدن شاخص هم‌وزن به مرز یک میلیون واحد، روزی تاریخی را در تقویم بورس تهران ثبت کرد.

نوبنیاد، گزارش جدید دانشگاه میشیگان را بررسی می کند؛

## سایه تورم جنگ بر خانوارهای آمریکایی

افت تاریخی شاخص اعتماد مصرف‌کننده، جهش انتظارات تورمی و رکود دشکنتی بدهی خانوارها نشان می‌دهد اقتصاد آمریکا وارد مسیر پریسیکی شده است؛ مسیری که با تداوم

جنگ و شوک‌های انرژی، می‌تواند فدرال رزرو را به تداوم نرخ‌های بهره بالا وادار کرده و در نهایت رکود و فرسایش قدرت خرید را عمیق‌تر کند.



حمید کمار

روزنامه نگار

## افزایش بدبینی اقتصادی

هزینه‌های زندگی همچنان دغدغه اصلی جامعه آمریکاست؛ به طوری که ۵۷ درصد از مصرف‌کنندگان اظهار داشتند که قیمت‌های بالا در حال از بین بردن توان مالی آن‌هاست. این رقم نسبت به ۵۰ درصد در ماه گذشته، افزایش یافته است. مصرف‌کنندگان کم‌درآمد و افراد فاقد مدرک دانشگاهی، افت شدیدتری را در تمایلات مصرف‌کننده ثبت کرده‌اند، زیرا این گروه‌ها نسبت به افزایش قیمت بنزین و سایر کالاهای اساسی حساس‌ترند. همچنین، تمایلات روانی افراد مستقل و جمهوری خواهان نیز کاهش یافته و هر دو گروه به پایین‌ترین سطح خود در دوران دولت فعلی رسیده‌اند. در همین حال، تمایلات دموکرات‌ها نسبت به ماه گذشته تغییر چندانی نداشته است. نکته حیاتی اینجاست که مصرف‌کنندگان نگران‌اند تورم حتی در بلندمدت نیز افزایش یابد و به فراتر از قیمت سوخت سرایت کند.

## وحشت خانوارهای آمریکایی از تورم ناشی از جنگ

انتظارات تورمی یک‌ساله از ۴.۷ درصد در ماه گذشته به ۴.۸ درصد در ماه افزایش یافت. آمار فعلی به‌طور قابل توجهی از رقم ۳.۴ درصدی مشاهده‌شده در فوریه ۲۰۲۶ (پیش از آغاز جنگ تحمیلی آمریکا علیه ایران) و همچنین از تمام آمارهای سال ۲۰۲۴ فراتر رفته است. انتظارات تورمی بلندمدت (۵ ساله) نیز از ۳.۵ درصد در آوریل به ۳.۹ درصد در ماه مه رسید که نسبت به رقم ۳.۳ درصدی پیش از جنگ، افزایش یافته و به وضوح بالاتر از بازه ۲.۸ تا ۳.۲ درصدی سال ۲۰۲۴ است. افزایش این ماه در انتظارات بلندمدت، عمدتاً ناشی از جهش قابل توجه بدبینی در میان افراد مستقل و جمهوری خواهان است. در خصوص گروه دوم، انتظارات تورمی بلندمدت در حال حاضر بر مبنای ماهانه، بیش از دو برابر رقم مربوط به فوریه ۲۰۲۵ است. افزایش شاخص انتظارات تورمی ۵ ساله به رقم ۳.۹ درصد نشان می‌دهد خانوارهای آمریکایی انتظار دارند تبعات تورمی ناشی از جنگ، دست‌کم تا ۵ سال دیگر بر اقتصاد آن‌ها حاکم باشد.

## خبر بد برای فدرال رزرو

این موضوع برای فدرال رزرو (بانک مرکزی آمریکا) بسیار نگران‌کننده است، چرا که انتظارات تورمی بلندمدت مهم‌ترین عامل برای تصمیم‌گیری سیاست‌گذار پولی در تنظیم نرخ بهره است. بالا رفتن این انتظارات، فدرال رزرو را ناچار به افزایش نرخ بهره می‌کند که خود باعث کند شدن رشد اقتصادی می‌شود. در صورت تداوم یا تشدید جنگ، نرخ بهره سیاستی فدرال رزرو و مدت ماندگاری آن در سطوح بالا افزایش خواهد یافت که این امر به معنای افزایش خطر بروز رکود اقتصادی است.

## سقوط بی‌صدای قدرت خرید در آمریکا

در لایه‌های زیرین اقتصاد آمریکا حقیقتی متفاوت جریان دارد: «سفره‌های مردم آمریکا در حال

جدیدترین داده‌های بانک فدرال نیویورک، زنگ خطر را برای ثبات مالی آمریکا به صدا درآورده است. بر اساس این گزارش، در سه ماهه نخست سال ۲۰۲۶، میزان معوقات کارت‌های اعتباری به ۱۳.۱ درصد افزایش پیدا کرده است؛ رقمی که تنها یک گام با رکورد تاریخی بحران مالی سال ۲۰۰۸ فاصله دارد. کارشناسان اقتصادی برای باورنشد

مصرف‌کنندگان آمریکایی برای حفظ حداقل‌های زندگی در برابر فشار تورم، اجاره‌بها و اقساط خودرو، عملاً به استفاده بی‌رویه از اعتبار روی آورده‌اند. میزان بدهی‌های وام‌های خرد شخصی به سقف تاریخی ۲۷۷ میلیارد دلار رسیده و مجموع بدهی خانوارها همچنان در مرز وحشتناک ۱۸.۸ تریلیون دلار قرار دارد. تورم در کنار نرخ‌های بهره، عملاً توان خرید خانوارهای آمریکایی را از بین برده است. این یعنی موتور رشد اقتصادی آمریکا تنها با «اعتبار» کار می‌کند؛ سوختی که اکنون به پایان خود نزدیک شده است.

## گزارش کوتاه

## تنگه هرمز؛

## پایان رویای توسعه عربی

تداوم تنش‌ها و بسته شدن تنگه هرمز، کشورهای عربی جنوب خلیج فارس را با بحران اقتصادی بی‌سابقه‌ای مواجه کرده است. مؤسسه «آکسفورد اکنومیکس»، پیش‌بینی خود را از رشد اقتصادی کشورهای شورای همکاری خلیج فارس در سال ۲۰۲۶، از ۴.۶ درصد به رشد منفی ۰.۲ درصد کاهش داد. حتی بانک «جی‌پی مورگان» وضعیت را وخیم‌تر پیش‌بینی کرده و انقباضی معادل ۰.۶ درصد را محتمل می‌داند. به گزارش پایگاه «The Real Economy»، افزایش ۶ درصدی قیمت‌های تولیدکننده در کشورهای عربی (که عمدتاً ناشی از گرانی سوخت دیزل در حمل‌ونقل زمینی است)، به زودی به قیمت کالاها در خرده‌فروشی‌ها منتقل خواهد شد. شرکت‌های عربی برای جلوگیری از کاهش سود، این هزینه‌ها را به مصرف‌کننده نهایی تحمیل می‌کنند.

کارشناسان می‌گویند قوانین تجارت انرژی در جهان در حال بازنویسی کامل است و مسیرهای دریایی جایگزین، هزینه حمل‌را به صورت دائم افزایش خواهند داد. کشورهای عربی جنوب خلیج فارس در شرایط کنونی به شدت آسیب‌پذیر شده‌اند؛ وابستگی کامل آن‌ها به ترانزیت آبی از طریق تنگه هرمز، فقدان کریدورهای زمینی امن و سازمان یافته، و نبود زیرساخت‌های جایگزین برای تأمین کالا و انرژی، موجب شده است که این کشورها با تورم مزمن، رکود اقتصادی بی‌سابقه و افزایش مداوم هزینه‌های زندگی دست و پنجه نرم کنند.

کارشناسان اقتصادی تأکید می‌کنند که آثار این بحران حداقل تا سه سال آینده در بازارهای منطقه باقی خواهد ماند و آهنگ کاهش قیمت کالاها در این کشورها بسیار کندتر از حد انتظار خواهد بود. عبدالخالط، مدیر عامل اتحادیه بازرگانان و بازرگانان عربی الجدید، تأکید کرد که حتی در صورت بازگشت فوری آرامش به تنگه هرمز، بازسازی کامل زنجیره‌های تأمین و تثبیت قیمت‌ها نزدیک به ۳۶ ماه زمان نیاز دارد. به گفته او، افزایش بی‌سابقه حتی بیمه ریسک جنگی و هزینه‌های لجستیکی، هرگونه کاهش چشمگیر قیمت کالاها در بازارهای عربی را برای ماه‌های آینده غیرممکن ساخته است. خاطر بر اشاره به سفر اخیر ترامپ به پکن و تغییر نسبی نگرش آمریکا به جهان چندقطبی، تصریح کرد: «تلاش‌های دیپلماتیک فعلی بیشتر به دنبال حفظ ظاهر برای دو طرف (آمریکا و ایران) است تا حل ریشه‌ای بحران». وی افزود: اگر تنش‌ها ادامه یابد یا تشدید شود، آمریکا و جهان با امواج تورمی جدید، افزایش نرخ بهره و فشار بر بورس‌ها روبه‌رو خواهند شد؛ بنابراین کشورهای عربی باید به جای انتظار برای کاهش قیمت‌ها، استراتژی «تاب‌آوری» در پیش بگیرند و هماهنگی منطقه‌ای را تقویت کنند. تنها راه کاهش گلوگاه‌های لجستیکی در کوتاه‌مدت، حمل‌ونقل زمینی با کامیون از مسیرهای سوریه، اردن و عربستان است؛ اما به دلیل نبود تمرکز و کار سازمان یافته برای پشتیبانی زیرساختی از این مسیرها، فشار اقتصادی بر مردم منطقه ادامه خواهد داشت. خاطر و وضعیت کنونی را یکی از سخت‌ترین لحظات اقتصادی کشورهای عربی می‌داند. حسام عایش، دیگر اقتصاددان این حوزه، معتقد است که میانجی‌های ملی‌تاکسون نتوانسته‌اند «خلقه‌های کور» بحران را باز کنند؛ زیرا آمریکا خواهان «شرایط تسلیم» ایران است، در حالی که تهران بر «حفظ وجهه» و حقوق هسته‌ای و منطقه‌ای خود تأکید دارد. به گفته عایش، تلاش‌های میانجی‌گرانه باید تدریجی باشد تا ضمن اعتمادسازی، پیام از بین رفتن تهدید متقابل را منتقل کند. وی تأکید می‌کند: «سه هفته آینده بسیار حیاتی است؛ یا ثبات نسبی برقرار می‌شود یا احتمال بازگشت به عملیات نظامی وجود دارد.» با این حال، برگزاری رقابت‌های جام جهانی در آمریکا و نزدیکی انتخابات میان‌دوره‌ای، احتمال تشدید نظامی را کاهش می‌دهد و ممکن است به تفاهم‌های مرحله‌ای برای کاهش فشار بر ترانزیت تنگه هرمز منجر شود.

## بین الملل

## شیخ عیسی قاسم: هیچ عاقلی نمی‌تواند ایران را به دلیل دفاع از خود سرزنش کند

ت‌الله شیخ «عیسی قاسم» در پیامی که در حساب کاربری خود در «ایکس» منتشر کرد، به سیاست‌های آمریکا و رویکرد آن در قبال جمهوری اسلامی ایران واکنش نشان داد و تلاش‌های صورت‌گرفته برای تغییر نظام سیاسی ایران انتقاد کرد. وی در این پیام با اشاره به رئیس‌جمهوری آمریکا، پرسشی را مطرح کرد و گفت باید از دونالد ترامپ و همه آمریکایی‌هایی که به اسلام باور ندارند سؤال شود که آیا حاضرند یک مسلمان آمریکایی، ایالات متحده را بر اساس احکام اسلامی اداره کنند؟ پاسخ به این پرسش بدون تردید منفی خواهد بود.

شیخ عیسی قاسم سپس با مقایسه این موضوع با رویکرد آمریکا در قبال ایران، افزود: چگونه دونالد ترامپ در پی مبارزه با جمهوری اسلامی ایران و سرنگونی نظام اسلامی حاکم بر آن است تا ساختاری مطابق خواست خود جایگزین آن کند، در حالی که او نه ایرانی است و نه مسلمان؟

وی با تأکید بر حق دفاع ایران از خود، تصریح کرد: آیا هیچ انسان عاقلی می‌تواند جمهوری اسلامی را به دلیل دفاع از خود در برابر جنگی تهاجمی با چنین ابعاد و اهدافی سرزنش کند؟

این روحانی بحرینی همچنین با انتقاد از آنچه فقدان عدالت و انصاف در عرصه بین‌المللی خواند، اظهار داشت: اگر بیداری عقل و وجدان در میان ملت‌ها و جوامع فراگیر شود، حق بر جای خود خواهد نشست، باطل از میان خواهد رفت و خیر و نیکی بر جهان حاکم خواهد شد.



## ترامپ در مسیر ماگازدایی از دولت

احسان حق پرست  
روزنامه‌نگار

در میانه جنگ و تنش‌های فزاینده، خروج تئوسلی گابارد از رأس جامعه اطلاعاتی آمریکا تنها یک جابه‌جایی اداری نیست. گابارد از معدود چهره‌هایی بود که با ادبیات مخالفت با مداخله‌گری نظامی شناخته می‌شد؛ شخصیتی که بارها درباره هزینه‌های «جنگ‌های بی‌پایان آمریکا» هشدار داده بود. او دلیل رسمی کناره‌گیری خود را بیماری همسرش عنوان کرده است، اما همزمان گزارش‌هایی نیز از اختلافات داخلی و کاهش نقش او در حلقه امنیتی دولت منتشر شده است. اما داستان فقط به گابارد ختم نمی‌شود.

طی هفته‌ها و ماه‌های اخیر، مجموعه‌ای از چهره‌های مهم از دولت کنار رفته‌اند یا از مدار اصلی قدرت خارج شده‌اند؛ از تئوسلی گابارد، مدیر اطلاعات ملی آمریکا، کریستی نوم، وزیر امنیت داخلی، تا پیم باندی، وزیر دادگستری و لوری چاوز-درمر، وزیر کار. شاید هر کدام پرونده و علت جداگانه‌ای داشته باشند، اما در سیاست فقط افراد مهم نیستند؛ مسیرها مهم‌ترند.

وقتی تغییرات متعدد در فاصله‌ای کوتاه رخ می‌دهد، سؤال اصلی دیگر این نیست که «چه کسی رفت؟» بلکه این است که «چه تفکری در حال عقب رفتن است؟»

تجربه سیاست خارجی آمریکا پاسخ‌آشنایی دارد. هر زمان ماشین جنگ به حرکت درآمده، حلقه‌های امنیتی و نظامی در واکنش بزرگ‌تر شده‌اند و صداهای محتاط‌تر کوچک‌تر. جنگ فقط موشک و عملیات نظامی تولید نمی‌کند؛ آرایش جدید قدرت هم می‌سازد. نخست مخالفان را به حاشیه می‌برد، بعد تردیدها را حذف می‌کند و در نهایت فقط یک صدا باقی می‌ماند: صدای «ضرورت جنگ»

تناقض بزرگ ترامپ همین جاست. بخش مهمی از جریان «ماگا» با این وعده به قدرت رسید که آمریکا را از جنگ‌های فرسایشی و پرهزینه دور کند. شعار «اول آمریکا» قرار بود پایان بخش پروژه‌های مداخله‌گرایانه باشد. اما امروز همان جریان با واقعیتی دشوار روبه‌رو شده است: هرچه سایه جنگ گسترده‌تر شده، بخشی از همان صداهای ضد مداخله نیز کم‌فروغ‌تر شده‌اند.

این شاید قدیمی‌ترین تناقض سیاست آمریکاست؛ دولت‌هایی که با شعار پایان جنگ می‌آیند، اما زیر فشار ساختارهای امنیتی و بحران‌های بین‌المللی آرام‌آرام به سمت همان منطق قدیمی بازمی‌گردند؛ منطق فشار، تهدید و نمایش قدرت.

و شاید سؤال اصلی این باشد: اگر جنگ برای آمریکا تا این اندازه «ضروری» است، چرا هر بار نخستین نشانه‌های بحران در داخل خود واکنش‌گنظا می‌شود؟

گاهی پیش از آنکه صدای انفجار از بیرون شنیده شود، صدای ترک از درون به گوش می‌رسد. این روزها به نظر می‌رسد واکنش‌گنظا چین صدایی را می‌شنود و با پس‌لرزه‌های جدی جنگ احتمالی علیه ایران دست و پنجه نرم می‌کند. شاید این تازه اول راه سخت دونالد ترامپ باشد.

وضعیت روابط ناتو و اتحاد فرآتلانتیک روبه‌وخامت است

## اتحاد در آسیا

وضعیت اروپا و آمریکا و فرزند این اتحاد دیرین، یعنی ناتو، به وضعیت اضطراری رسیده است؛ تقریباً روزانه و هفتگی گزارش‌هایی از نابودی ناتو و رابطه اروپا و آمریکا منتشر می‌شوند. در یکی از آخرین نمونه‌ها، اندیشکده آمریکایی کارنگی، در گزارشی تصریح می‌کند که ترامپ عملاً با استفاده از ناتو در واقع در حال از بین بردن اروپا است.

از ارکان بنیادی جهان بینی ترامپ، یعنی اینکه اروپایی‌ها «مفت‌خور» هستند و ائتلاف‌ها بار اضافی محسوب می‌شوند، برخوردارند، اکنون در حال کوبیده شدن به صخره بدترین واقعیت است. در واقع به باور کارنگی «آنچه ترامپ اکنون انجام می‌دهد، برای اروپا به مراتب مخرب‌تر و خطرناک‌تر از خروج کامل آمریکا از ناتو یا مشارکت منفعلانه در آن است. هر دو سناریوی مذکور دست کم این مزیت را داشتند که تکلیف را روشن می‌کردند. در عوض، ترامپ این ائتلاف را از ابزاری برای بازدارندگی در برابر روسیه، به اهرمی برای اعمال فشار و اجبار علیه خود اروپایی‌ها را به وسیله خودشان به جمود رسانده است «بدتر از همه اینکه واکنش‌گنظا با عدم خروج از این ائتلاف و عدم تعلیق مشارکت خود در آن، عملاً زمینه‌ساز بی‌عملی و جمود آن دسته از اروپایی‌هایی شده است که هنوز هم از پذیرش ماهیت در حال تغییر تعهد آمریکا به امنیت این قاره سرباز می‌زنند».

ترامپ از روزی که به کاخ سفید بازگشته، حتی یک روز دست از تمسخر اروپایی‌ها برنداشته و مدام آنها را تحقیر کرده است: «ترامپ از زمان بازگشت به کاخ سفید، همواره ناتورا به عنوان سازمانی ناعادلانه به باد تمسخر گرفته است. او با بیان اینکه کشورها نباید مالک سرزمینی باشند که قادر به دفاع از آن نیستند، اعتبار وعده دفاع دسته‌جمعی این ائتلاف را به شدت مخدوش کرده و اخیراً نیز آن را به طور آشکار تهدید کرده و در مصاحبه‌ای با فایننشال تایمز هشدار داده است که اگر متحدان آمریکا در بازگشایی تنگه هرمز همکاری نکنند، ناتو با آینده «بسیار بدی» روبه‌رو خواهد شد».

احسان میرباقری  
روزنامه‌نگار

## آسیب‌پذیری تاریخی

اروپا در شرایطی در حال از دست دادن مهم‌ترین شریک خود است که هنوز به طور کامل توانایی مدیریت مستقل امور را ندارد. در نتیجه، امنیت این قاره از زمان جنگ جهانی دوم تاکنون هرگز تا این حد آسیب‌پذیر نبوده است.

به باور این اندیشکده، از روزی که ترامپ بر سر کار آمد، اروپایی‌ها به امید تغییر نظر یا انعطاف نشان دادن او، بارها کارهایی خلاف میل یا نفع خود کردند «اروپایی‌ها از زمان بازگشت ترامپ به کاخ سفید، ناچار شده‌اند چندین قرص تلخ را از جانب ایالات متحده فرو ببلعند. آن‌ها این کار را از روی تمکین، احترام یا حتی ترس انجام ندادند؛ بلکه تصور می‌کردند این اقدام به آن‌ها کمک می‌کند تا زمان بخرند و امنیت خود را حفظ کنند تا در این فاصله، بتوانند توانمندی‌های بهتری را مستقل از ایالات متحده ایجاد نمایند» اما اتفاقی افتاده آن است که «اما این توهم که آن‌ها از قدرت و عاملیت لازم برای تغییر یکی

تحركات ديپلماتيك براى ديكته كردن خواسته‌هاى واشنگتن به ايران بالا گرفته است

## تشدید فشار با قطر و پاکستان

تحركات سياسى، امنيتى و رسانه‌اى واشنگتن در روزهاى اخير، بيش از هر زمان ديگرى يادآور ساعات منتهى به جنگ ۱۲ روزه و جنگ تحميلي ۴۰ روزه است؛ همان الگوى آشنا يعنى مذاكره در

بالا ترين سطح، انتشار اخبار اميدواركننده از توافق، شايعه اختلاف ميان ترامپ و نتانياهو، ميانجى‌گرى كشورهاي منطقه و در همان حال، آماده‌سازى افكار عمومى و ساختار نظامى آمريكا براى حمله.



محسن فرهمند

روزنامه‌نگار

عقب‌نشینی، دشمن را برای مطالبه بعدی گستاخ‌تر کرده است.

### چهره‌های مخالف جنگ کنار می‌روند

در همین چارچوب خبر استعفای برکنارگفته تولسی گبارد، مدیر اطلاعات ملی آمریکا و عالی‌ترین مقام جامعه اطلاعاتی این کشور، ناگهان به صدر اخبار رفت. رویترز گزارش داد علت اصلی این استعفا، مخالفت گبارد با حرکت آمریکا به سمت جنگ با ایران و خشم ترامپ از مواضع او در جلسه استماع سنا بوده است؛ جایی که گبارد تأکید کرده بود ایران در مسیر فوری ساخت سلاح هسته‌ای قرار ندارد. او پس از «جو کنت»، دومین مقام اطلاعاتی آمریکا است که در اعتراض به سیاست‌های جنگ‌طلبانه دولت ترامپ کنار می‌رود. او همچنین در ماه مارس تصریح کرده بود که پس از عملیات موسوم به «چکش نیمه‌شب»، برنامه غنی‌سازی ایران نابود نشده و امکان بازسازی آن وجود دارد؛ موضعی که مستقیماً با ادعاهای ترامپ در تضاد قرار داشت و به تنش لفظی شدید میان دو طرف انجامید.

در چنین فضایی، رفتار شخص ترامپ نیز معنادار شده است. رئیس‌جمهور آمریکا اعلام کرد به دلیل «شرایط حساس دولت» حتی در مراسم عروسی پسرش، دان جونیور، شرکت نخواهد کرد و آخر هفته را نیز برخلاف معمول به باشگاه گلف بدمیستر نمی‌رود و در کاخ سفید می‌ماند. همزمان اکیسیوس به نقل از یک منبع نزدیک به ترامپ گزارش داد رئیس‌جمهور آمریکا طی روزهای اخیر بیش از گذشته از مذاکرات ناامید شده و ایده یک «عملیات نظامی نهایی» علیه ایران را مطرح کرده تا پس از آن، اعلام پیروزی کرده و جنگ را پایان دهد. در همین راستا، اکیسیوس خبر داد ترامپ صبح جمعه جلسه‌ای با تیم ارشد امنیت ملی خود درباره جنگ با ایران برگزار کرده است. شبکه CBS نیز به نقل از منابع آگاه اعلام کرد دولت آمریکا در حال آماده‌سازی برای دور جدید حملات علیه ایران است، هرچند هنوز تصمیم

نهایی اتخاذ نشده است. فضا تنها به کاخ سفید محدود نیست. راجرویکر، سناتور تدررو جمهوری خواه و رئیس کمیته نیروهای مسلح سناى آمریکا، آشکارا خواستار ازسرگیری جنگ شد و گفت: «ترامپ باید اجازه دهد ارتش آمریکا نابودی توان نظامی ایران را کامل کند و تنگه هرمز را بازگشایی کند. زمان اقدام گذشته است.» این ادبیات، دقیقاً همان ادبیاتی است که بین دو جنگ ۱۲ روزه و ۴۰ روزه نیز در محافل جمهوری خواه واشنگتن تکرار می‌شد.

### تکرار حربه دروغین (اختلاف ترامپ و نتانياهو)

در این میان، عملیات روانی قدیمی واشنگتن و تل‌آویو نیز دوباره فعال شده است؛ همان نمایش اختلاف میان ترامپ و نتانياهو. گزارش اخیر نیویورک تایمز مدعی شده دولت ترامپ پس از ناکامی برآوردهای رژیم صهیونیستی در جنگ با ایران، تل‌آویو را از روند مذاکرات کنار گذاشته و حتی مانع برخی حملات اسرائیل به زیرساخت‌های انرژی ایران شده است. واقعیت آن است که اکنون تمام فریب‌های منتهی به جنگ‌های قبلی دوباره در حال تکرار است؛ از جنگ روانی رسانه‌ای تا تحرکات نظامی واقعی. حتی ادبیات مذاکره‌کنندگان نیز شباهت عجیبی به ماه‌های قبل از جنگ دارد.

مسئله اصلی اما فراتر از یک تهدید مقطعی است. اگر برای سومین بار، مذاکرات در میانه مسیر به حمله و خیانت ختم شود، دیگر نمی‌توان با همان ترکیب و همان نگاه سیاست خارجی مسیر را ادامه داد. مردمی که از فروردین ۱۴۰۴ تاکنون، نتیجه این روند را در قالب چند جنگ، تهدید مستمر و فشار اقتصادی دیده‌اند، به سختی می‌پذیرند این مسیر هنوز «دیپلماسی» نام داشته باشد. دیپلماسی زمانی معنا دارد که دست‌کم بتواند هزینه خیانت دشمن را بالا ببرد، نه آنکه هر بار به سکوی غافلگیری جدیدی برای واشنگتن و تل‌آویو تبدیل شود.

### تکرار یک فیلم سوخته

در ظاهر، همه چیز بوی توافق می‌دهد؛ میانجیگری پاکستان و قطر، اخبار مثبت از مذاکرات و حتی روایت اختلاف میان ترامپ و نتانياهو. اما پشت صحنه، همان آرایش نظامی و امنیتی آشنای پیش از جنگ‌های قبلی در حال شکل‌گیری است. جلسات فوق‌العاده امنیت ملی آمریکا، آماده‌سازی برای حمله جدید، حذف مخالفان جنگ از حلقه تصمیم‌سازی و فشار علنی سناتورهای جنگ‌طلب، نشان می‌دهد واشنگتن هنوز در فکر قمار دیگری با جنگ است. تجربه دو جنگ اخیر نیز ثابت کرده هر زمان فضای رسانه‌ای از «زندگی توافق» پر شده، همزمان اتاق عملیات دشمن فعال‌تر شده است. شاید به همین دلیل باشد که امروز بخش مهمی دیگر مواضع مثبت دیپلماتیک را نه نشانه صلح، بلکه سایه جنگ می‌بیند.

### یادداشت

## نمایش مذاکره؛ آرایش جنگ

علیرضا خوش‌فکر  
روزنامه‌نگار

در روزهای اخیر رفت‌وآمدها و تماس‌های مکرر مقامات سیاسی و امنیتی منطقه و جهان پیرامون پرونده ایران افزایش یافته است؛ از کشورهای همسوی تا دولت‌هایی که در سال‌های گذشته در سوی دیگر معادله قرار داشته‌اند. برخی از این بازیگران از دریچه امید وارد می‌شوند، برخی با زبان هشدار سخن می‌گویند، برخی از فرصت‌های اقتصادی و سیاسی حرف می‌زنند و برخی دیگر از پیامدهای تشدید تنش. اما اگر لایه‌های مختلف این تحركات کنار زده شود، یک واقعیت مشترک آشکار می‌شود: تلاش برای تغییر محاسبات ایران.

صورت مسئله برای واشنگتن پیچیده شده است. آمریکا اکنون بیش از هر زمان دیگری دریافته که فشار حداکثری، تحریم‌های گسترده و حتی گزینه نظامی، الزاماً به تولید نتیجه مطلوب منجر نمی‌شود. از همین رو، واشنگتن در نقطه‌ای قرار گرفته که بیش از یک «پیروزی واقعی»، به دنبال ساختن «تصویر پیروزی» است.

در عرصه سیاست خارجی میان تصویر و واقعیت فاصله‌ای جدی وجود دارد. دولت‌ها گاه برای مصرف داخلی و نمایش اقتدار، به دستاوردهایی نیاز دارند که شاید در میدان واقعیت چندان بزرگ نباشد. آمریکا اکنون در چنین وضعیتی قرار دارد؛ نیازمند آن است که توافق احتمالی را به عنوان نتیجه فشارها و راهبردهای خود به افکار عمومی داخلی و متحدان منطقه‌ای عرضه کند. اما مشکل اینجاست که پذیرش شروط و خطوط اعلام‌شده از سوی ایران، چنین تصویری را دشوار می‌کند.

از این رو، فعال شدن واسطه‌ها چندان اتفاقی نیست. وقتی یک کشور همسایه وعده می‌دهد، دیگری هشدار می‌دهد؛ یکی از فرصت‌های پیش‌رو سخن می‌گوید و دیگری از هزینه‌های عدم توافق، همگی نشان از یک طراحی پشت پرده دارد. این تقسیم‌کار سیاسی تصادفی نیست؛ بخشی از سازوکار فشار غیرمستقیم برای تغییر در مطالبات طرف مقابل است. زبان‌ها متفاوت است اما مقصد یکی است؛ همه خواهان کوتاه آمدن ایران از برخی مطالبات و شروط هستند. در این میان یک پرسش نیز مطرح می‌شود؛ اگر واسطه‌ها تا این اندازه برای انتقال فشار به تهران فعال شده‌اند، آیا همین میزان تلاش برای تغییر محاسبات واشنگتن نیز صورت می‌گیرد؟

اگر کشورهای واسطه نگران افزایش تنش، بی‌ثباتی منطقه و پیامدهای احتمالی آن هستند، بخشی از همین فشارها باید متوجه طرف آمریکایی نیز باشد. نمی‌توان از تهران خواست برای تولید یک تصویر سیاسی در واشنگتن، در خواسته‌ها و خطوط خود تجدید نظر کند اما همزمان از طرف مقابل نخواست از منطق فشار و تحمیل فاصله بگیرد. امروز مسئله اصلی صرفاً توافق یا عدم توافق نیست؛ مسئله این است که آیا قرار است توافق بر پایه واقعیت‌های میدان شکل بگیرد یا بر اساس نیازهای تبلیغاتی و سیاسی یک دولت. اگر واسطه‌ها واقعاً در پی کاهش تنش‌اند، مأموریت آنان نباید صرفاً اقناع تهران باشد؛ نیمی از این مسیر از واشنگتن می‌گذرد.

## جارو جنجال نتیجه داد؛ تهران کنارت پرفروش شد

ایمان عظیمی  
منتقد سینما

فیلم دوم علی بهراد، «تهران کنارت» پس از یک هفته فروش پایین در جایگاه سوم جدول فروش قرار گرفت. این اثر در هفته اول نمایش عمومی اش با احتساب بلیت ۱۸۰ هزار تومانی کمتر از یک میلیارد تومان فروخت، اما پس از انتشار تیزرش و همین طور جزئیات داستان در فضای مجازی بود که ماجرا تغییر کرد و فیلم با جهشی قابل توجه به فروش پنج میلیارد تومانی در هفته دوم خود رسید.

دلیل حساسیت تعدادی از مخاطبان آگاه نسبت به وجود صدای یک ریزنر در تیزر کاملاً مشخص است. سوای مسائل شرعی بهره بردن سازندگان فیلم از صدای یک خواننده زن در تبلیغات، آن خواننده کسی است که نه تنها دوشادوش رضا پهلوی در تجمعات مختلف و رنگارنگ خارج از کشور شرکت کرده است، بلکه در برهه‌ها و بزنگاه‌های مختلف تا جایی که توانسته علیه ایران و اسلام لگدپرانی کرده و حتی در این زمینه کارش به توهین کلامی علیه شهدا هم رسیده است.

با این حال اگر خیال می‌کنید استفاده از صدای این ریپر در تهران کنارت مدافعی در میان سینماگران ندارد، سخت در اشتباهید. برای مثال بعد از کمپینی که توسط مردم به منظور توقیف این فیلم در خروجی خبرگزاری فارس قرار گرفت، یکی از تهیه‌کنندگان با سابقه و نام‌آشنای سینمای فارسی - که کارهایش نسخه‌سخت‌تر فیلم‌های دهه چهل و پنجاه است - با زبانی کوچه‌بازاری به دفاع از علی بهراد و فیلم تهران کنارت پرداخت و منتقدان و مخالفان نمایش عمومی اثر مورد نظر را مُشتی دلواپس که می‌خواهند جلوی روند طبیعی بازار فیلم را بگیرند، خواند.

البته مستولان امر به داد و قال این فیلمفارسی‌ساز شناسنامه‌دار توجهی نشان ندادند و ادامه اکران فیلم را منوط به اعمال اصلاحات مجدد کردند، اما نباید این نکته را از نظر دور داشت که پس از مرتفع شدن مسئله، مخاطبان به شکل غیرطبیعی و از سر کنجکاو به تماشای فیلم خواهند رفت. اقدام درست‌ترین بود که پیش از ایجاد دعوای غیرضروری، جلوی اکران تهران کنارت گرفته می‌شد تا افراد ظاهربین از شکاف‌ها به نفع خود و کاسبی ورشکسته‌شان بهره‌برداری نکنند.

ماجرای نوحه‌ای که در حافظه جمعی ایرانیان جاودانه شد

## ممد نبودی ببینی؛ روایت سوگ و حماسه

نوحه «ممد نبودی ببینی» روایتی فشرده از سوگ، پیروزی و حسرت در حافظه جمعی ایرانیان است. روایت‌های متعددی درباره چگونگی سروده شدن، نخستین اجرا و حتی محل خواندن آن وجود دارد. آنچه «ممد نبودی ببینی» را ماندگار کرده، پیوند عاطفی اش با فقدان،

پیروزی و خاطره شهری است که در ادبیات ایرانیان به «خونین‌شهر» شهره شد. «ممد نبودی ببینی» با نام شهید محمد جهان‌آرا گره خورده و از دل روزهای آزادسازی خرمشهر بیرون آمده است؛ روزی که شهر آزاد شد اما فرمانده محبوبش دیگر زنده نبود تا آن روز را ببیند.



محمد قربانی

روزنامه‌نگار

بار حسین فخری، از هم‌زمان جهان‌آرا، این نوحه را بر سر مزار محمد جهان‌آرا خواند.

جواد عزیزی بعدها در گفت‌وگو با صداوسیما آیدان توضیح داد که شعر «ممد نبودی ببینی» در همان فضا و تحت تأثیر غیبت جهان‌آرا سروده شد. شعر ابتدا میان رزمندگان خوانده می‌شد و هنوز شکل رسمی و رسانه‌ای پیدا نکرده بود تا این که با نوای کوتی پور، تبدیل به مشهورترین سرود دفاع مقدس اول شد.

در ایام دفاع مقدس سوم که باز هم نیاز به سرود، حماسه و روایت هنری فتح حس می‌شود، بازخوانی نقاط قوت این اثر خالی از لطف نیست. از نقاط قوت اصلی این قطعه، ریشه موسیقایی آن است. ملودی اثر برگرفته از نوحه‌های بوشهری و سنت سینه‌زنی جنوب ایران است؛ موسیقی‌ای که ذاتاً بر تکرار، ریتم جمعی و برانگیختن احساسات استوار است. این لحن آیینی باعث شد نوحه حتی برای کسانی که تجربه مستقیم جنگ نداشتند نیز آشنا و قابل لمس باشد. سادگی شعر هم در ماندگاری آن نقش مهمی داشت. متن نوحه پیچیدگی ادبی ندارد و تقریباً به زبان محاوره نزدیک است. همین سادگی باعث شد مصرع اولش به حافظه شفاهی مردم راه پیدا کند. «ممد نبودی ببینی» نوعی حسرت تاریخی فشرده است. جمله‌ای که بعدها حتی خارج از فضای جنگ هم وارد زبان روزمره و فرهنگ عمومی شد.

در نهایت، «ممد نبودی ببینی» در نقطه‌ای تاریخی متولد شد که جامعه ایران به یک روایت احساسی و حماسی از جنگ نیاز داشت. آزادسازی خرمشهر مهم‌ترین پیروزی نمادین ایران در جنگ بود و این نوحه توانست آن لحظه را به صدا تبدیل کند.

در این روزهای پیروزی و فتح که مانند همان ایام فرماندهان رشید ما نیستند تا فتح سوم ما را ببینند، بازخوانی این نوحه به مناسبت سالگرد آزادسازی خرمشهر، خالی از لطف نیست. «ممد نبودی ببینی» از مشهورترین نوحه‌ها و سرودهای سال‌های دفاع مقدس اول است. اثری که به مناسبت آزادسازی خرمشهر و در سوگ شهید محمد جهان‌آرا ساخته شد و بعدها به یکی از ماندگارترین آثار موسیقایی دفاع مقدس اول تبدیل شد. این نوحه با صدای غلامعلی کوتی پور شناخته شده است، اما روایت‌های مختلفی درباره شکل‌گیری آن وجود دارد. ملودی اصلی این اثر برگرفته از نوحه‌ای قدیمی در بوشهر است که جهان‌بخش کردی‌زاده مشهور به «بخشو» آن را در مراسم سوگواری سیدالشهدا اجرا می‌کرد. نوحه‌ای با مطلع «لیلا بگفتا ای شه لب تشنه کامان» که سال‌ها پیش از جنگ در جنوب ایران و در آیین سوگواری سالار شهیدان شناخته شده بود. در نمایشی به نام «قلدرخانه» اثر ایرج صغیری، از این نوا برای اولین بار در تئاتر استفاده شد. ناصر تقوایی این قطعه را در فیلم مستند «اربعین» خود نیز با اجرای بخشو آورد و سپس جواد عزیزی با شنیدن آن و الگو برداری از این نوحه، شعر «ممد نبودی ببینی» را سرود. شعری که خیلی زود میان رزمندگان و سپس در سراسر کشور مشهور شد.

پس از آزادی خرمشهر، دوستان و هم‌زمان جهان‌آرا که برای مراسم سالگردش آماده می‌شدند، ایده ساخت نوحه‌ای برای او را مطرح کردند. نخستین

جلوه دهند. در همین راستا، چند روز پیش خبر رسید که یونیورسالی پیکچرز در حال فراهم کردن زمینه برای تولید فیلمی در مورد عملیات نجات دو خلبان جنگنده است و می‌خواهد شکست نظامی آمریکا در ایران را پیروزی جلوه دهد. فقط ایراد کار آنجاست که فرمان ساخت پروژه مربوطه را به دست «مایکل پی» داده‌اند تا سرمایه‌شان به جوی آب ریخته شود؛ چرا که مایکل پی یکی از بنجل‌سازترین و بدترین سینماگران هالیوود است که در میان کارگردانان این صنعت به عنوان یکی از رکوردداران جایزه تمشک طلایی شناخته می‌شود. سینمای آمریکا هر ساله پیش از مراسم اسکار، جایزه تمشک طلایی را به بدترین‌ها اهدا می‌کند که مایکل پی یکی از نام‌های پرتکرار این رویداد به حساب می‌آید. حال از انتخاب یونیورسالی برای روایت قصه زمین‌گیر شدن جنگنده‌های آمریکایی در دشت مهبیار می‌توان فهمید که دستان هالیوود تا چه اندازه پُر از خالی است!



وقتی آمریکا و اسرائیل در روز نهم اسفندماه به کشور ما حمله کردند، می‌شد حدس زد که به‌زودی آثاری را در این زمینه تولید خواهند کرد تا شکست خود را پیروزی

«افتضاح حماسی» را یک بنجل‌ساز کارگردانی می‌کند!

■ صاحب امتیاز:

محسن منصوری

۰۲۱-۸۸۴۹۹۳۷۲

■ مدیر مسئول:

حمیدرضا بیانی

کدپستی:

۱۵۹۸۹۷۵۷۱۵

■ آدرس: خ سه‌بهد قرنی خ شاداد پلاک ۲۲ واحد پنج

■ چاپخانه: صمیم

nobonyadonline nobonyadonline

n o b o n y a d o n l i n e . i r

## فرهنگی

۸

C U L T U R A L

■ شنبه ۳ خرداد ۱۴۰۵ ■ سال اول ■ شماره ۴۸

### یادداشت

## اجرای نمایش «ذرات آشوب» با ادای احترام به شهدای ناودنا

سعید قاسمی

روزنامه‌نگار

آیین آغاز اجرای نمایش «ذرات آشوب» در مجموعه تئاتر شهر و با اجرای موسیقی گروه نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران برگزار شد. در این مراسم جمعی از مدیران فرهنگی و هنری از جمله معاون هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، رئیس مجموعه تئاتر شهر، مدیر باشگاه تئاتر سوره و جانشین روابط عمومی نیروی دریایی ارتش حضور داشتند و در کنار خانواده‌های شهدای ناوشکن دنا به تماشای این برنامه نشستند. در بخشی از مراسم، یاد و خاطره شماری از شهدای ناوشکن دنا گرامی داشته شد و از خانواده‌های آنان تجلیل به عمل آمد. همچنین سه تن از بازماندگان این ناوشکن نیز مورد تقدیر قرار گرفتند. فضای مراسم آمیخته با احترام و یادآوری رشادت کسانی بود که جان خود را در راه دفاع از کشور فدا کردند.

معاون هنری وزیر فرهنگ در سخنانی با اشاره به اهمیت هنر در ثبت رویدادهای تاریخی گفت هنرمندان وظیفه دارند روایت‌های مربوط به ایثار و مقاومت را برای نسل‌های آینده حفظ کنند. او تأکید کرد بخشی از هویت تاریخی و فرهنگی جامعه، از دل همین روایت‌ها شکل می‌گیرد و آثار نمایشی می‌توانند حافظه جمعی مردم را زنده نگه دارند. به گفته او، مقاومت مردم ایران در مقاطع مختلف تاریخی همواره ریشه در همین روحیه ایستادگی داشته است.

ابراهیم پشت‌کوهی، نویسنده و کارگردان نمایش نیز با اشاره به دشواری سخن گفتن درباره فداکاری شهدا بیان کرد که ارزش جان انسان فراتر از هر چیز است و کسانی که برای وطن از زندگی خود می‌گذرند، شایسته بالاترین احترام‌اند. او توضیح داد نمایش «ذرات آشوب» روایتی نمادین از ماندگاری خاطره شهدا در خاک جنوب ایران است. رئیس تئاتر شهر نیز در سخنانی کوتاه از رنج خانواده‌های داغدار گفت و تأکید کرد نام و یاد جوانانی که در غربت جان خود را از دست داده‌اند، در حافظه تاریخی مردم ایران باقی خواهد ماند. در پایان مراسم، حاضران به تماشای نمایش «ذرات آشوب» نشستند؛ اثری که با محوریت مقاومت مردم جنوب کشور در برابر تجاوز بیگانگان روی صحنه رفته است.